

Pro Veszprém Városfejlesztési és Befektetés-
ösztönző Nonprofit Kft.

„Veszprém az Élhető Város” Helyi
Akciócsoport elért eredményeinek
bemutatása

TOP-7.1.1-16-2016-00073 „Kulturális és közösségi terek
infrastrukturális fejlesztése és helyi közösség-szervezés a Veszprém az
Élhető Város Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódva”
eredményelemzése

Tartalomjegyzék

KÖSZÖNTŐ	1
CLLD BEMUTATÁSA (KÖZÖSSÉGI SZINTEN IRÁNYÍTOTT VÁROSI HELYI FEJLESZTÉSEK)	2
CLLD MINT ESZKÖZRENDSZER BEMUTATÁSA.....	2
VESZPRÉMI HACS SZERVEZET BEMUTATÁSA	3
HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA BEAVATKOZÁSI IRÁNYAI	4
KULCSPROJEKT: KÖZTERÜLETI KÖZÖSSÉGI TÉR KIALAKÍTÁSA.....	4
VÁROSRÉSZI KÖZÖSSÉGI ÉS KULTURÁLIS TEREK INFRASTRUKTURÁLIS FELÚJÍTÁSA, ÁTÉPÍTÉSE, FUNKCIÓBŐVÍTÉSE	4
HELYI ÖRÖKSÉG, TERMÉKEK, GASZTRONÓMIAI ÉS EGYÉB HAGYOMÁNYOK BEMUTATÁSA; HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK, HELYI BÜSZKESÉG, KÖZÖSSÉGHEZ TARTOZÁS ERŐSÍTÉSE; VÁROSRÉSZI ÉS VÁROSRÉSZEK KÖZÖTTI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS.....	4
TÁRSADALMI ÉRZÉKENYÍTÉS A FOGYATÉKKAL ÉLŐK, A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS MÁK KÖZÖSSÉGEK TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJÁNAK ERŐSÍTÉSE ÉRDEKÉBEN, INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK	4
KÖZÖSSÉGI JELLEGŰ, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ, EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ-SPORTRENDEZVÉNYEK ÉS HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK.....	5
HELYI TÁRSADALMI, GAZDASÁGI INFORMÁCIÓS SZOLGÁLTATÁS, ADATBÁZIS, ONLINE/WEBES ELÉRHETŐSÉG KIALAKÍTÁSA, FEJLESZTÉSE; KAPCSOLÓDÓ KÉPZÉSEK	5
KULTURÁLIS-MŰVÉSZETI KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE, KÖZÖSSÉGI KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE	5
VÁROSI KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG ÉRDEKÉBEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK, KÖRNYEZETTUDATOSSÁGI PROGRAMOK, AKCIÓK.....	5
A CSALÁDRA, MINT A TÁRSADALOM ALAPEGYSÉGÉRE ÉPÍTŐ KOMPLEX PROGRAMOK	6
MEGVALÓSULT PÁLYÁZATOK BEMUTATÁSA	7
FEJLESZTÉSEK BEMUTATÁSA	7
KULCSPROJEKT	8
KÖZÖSSÉGI TEREK FELÚJÍTÁSA	10
HELYI IDENTITÁS	13
ÉRZÉKENYÍTÉS	20
SPORTFEJLESZTÉS	21
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS	22
AKADÁLYMENTESÍTÉS ELŐSEGÍTÉSE	25
KULTURÁLIS KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE.....	26
KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	29
KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG	30
CSALÁD.....	34
A CLLD PROJEKTEK SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEI, ELÉRT INDIKÁTOROK	36

A Közösségi szinten irányított helyi városi fejlesztések program (CLLD) új európai uniós forrásfelhasználási lehetőségként jelent meg életünkben. A pályázat által biztosított forrást a 24 tagból álló – a helyi társadalmi szerkezetet leképző struktúra mentén civil közösségekből, vállalkozásokból, közszféra szervezetekből összeálló - Veszprém az Élhető Város Helyi Akciócsoport irányította és koordinálta az általa megalkotott Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia mentén. A Stratégia, mint vezérfonal segítette a kilenc témakör köré szervezett tartalmi elemek 29 projekt keretében történt megvalósítását. A beavatkozások két nagy csoportba sorolhatóak, mint infrastruktúra fejlesztéssel járók illetve közösségi akciók és programok.

A CLLD program legjellemzőbb vonása a közösségfejlesztő és formáló ereje, melyen keresztül a helyi identitás és helyi kohézió erősödött ill. eredményeként reményeink szerint tovább erősödik. Valamennyi közterületi kulturális tartalmú közösségi tér fejlesztés, helyi örökség ápolás, társadalmi érzékenyítéshez, környezeti fenntarthatósághoz, egészséges életmódhoz kapcsolódó akció egy irányba mutat, mely révén a mi közösségünk, a veszprémiek közössége erősödik meg. A mi életminőségünk javul. Ezért is fontos hangsúlyozni, hogy a programban 8410 m² közösségi tér új használati értékkel gazdagodva, minőségében fejlődött, 378 programelem valósult meg, melyen 8335 aktív fő regisztrált. A résztvevők létszáma a város lakosságának több, mint 15%-át teszi ki, ami az akció sikerét igazolja. Azonban a számoknál többet ér a közösen megvalósított elemek sora melyekkel a programba bekapcsolódóknak és az előttünk álló időszakban csatlakozóknak tartalmas, örömteli élményeket tudunk teremteni.

Köszönet mindenkinek, aki a program sikerét segítette.

Brányi Mária

*Veszprém az Élhető Város Helyi
Akciócsoport elnöke*

*Veszprém Megyei Jogú Város
Önkormányzata alpolgármestere*

Ferenczy Gábor Zoltán

*Pro Veszprém Nonprofit Kft.
munkaszervezet vezetője*

CLLD BEMUTATÁSA (közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések)

CLLD mint eszközrendszer bemutatása

A közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD) megvalósításának célja a 10 000 fő feletti városokban a helyi közösségek megerősítése, a városok kulturális és közösségi életének megújítása, továbbá a közösségi alapú gazdaságfejlesztési módszerek kialakítása, elterjesztése.

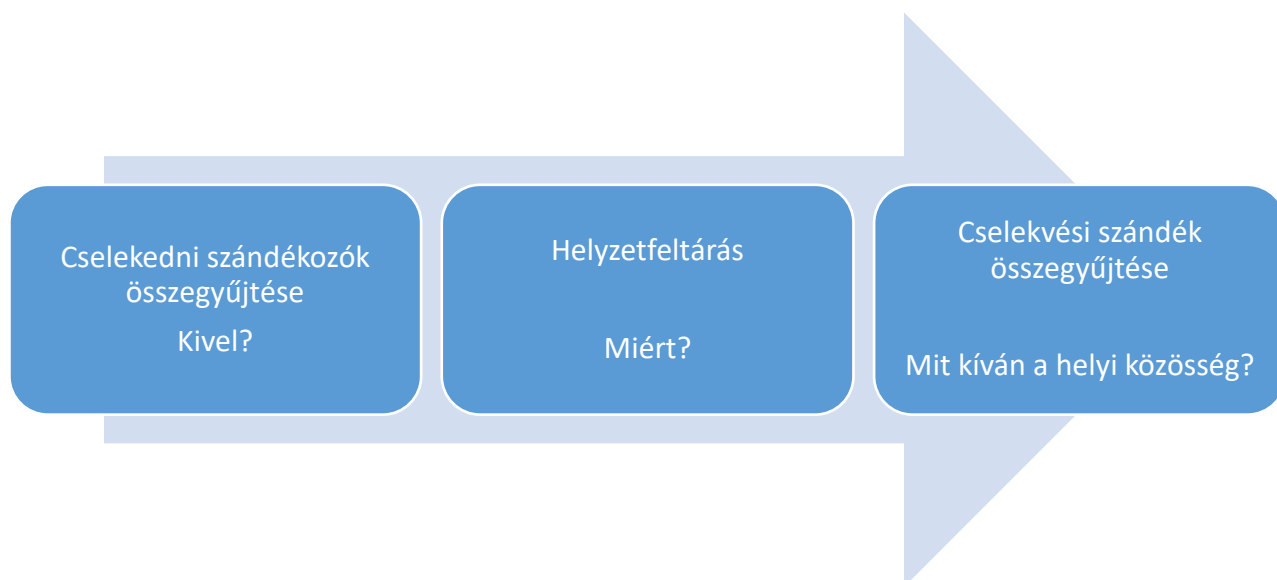
A CLLD lényege, hogy a helyi társadalom összetételét tükröző akciócsoport (Helyi Akciócsoport, röviden: HACS) a helyi társadalom bevonásával – egy ún. helyi fejlesztési stratégiában – határozza meg a közösség szempontjából fontos célokat és beavatkozásokat, valamint a rendelkezésükre álló kereteken belül az ezekre fordítandó fejlesztési forrásokat. A Helyi Fejlesztési Stratégia egy, a város területén kijelölt összefüggő akcióterületre készült, és a helyi fejlesztési programok alapját jelenti, egyszerre és összehangoltan képes a TOP, ERFA és ESZA forrásait használni.

A fejlesztések infrastrukturális oldalát közösségi terek és szolgáltatók minőségi fejlesztése, bővítése, valamint a helyi, illetve a közösségi alapú gazdaságfejlesztést támogató beruházások szolgáltatják.

Az infrastrukturális beruházásokhoz szorosan kapcsolódó közösség-szervezési és fejlesztési akciók és programok növelik a városi CLLD-k területén élő lakosság összetartozását, identitástudatát, illetve erősítik a helyi és közösségi gazdaságfejlesztés alapjainak megteremtését, valamint az egyes szektorok közötti párbeszédet és közös gondolkodást.

A HACS a helyi fejlesztési stratégiában foglalt céljai elérése érdekében helyi felhívásokat tett közzé, amelynek keretében helyi szervezetek igényelhetek támogatást saját fejlesztési elképzeléseik megvalósítására, majd ezek közül a HACS választotta ki a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő projekteket.

A beavatkozások eredményeként partnerségben tervezett, integrált, újszerű és innovatív helyi fejlesztések valósultak meg, amelyek a helyi közösségek megerősítésén keresztül hozzájárulhattak a terület népességmegtartó képességéhez. A stratégiai szintű együttműködés erősödésével cél volt továbbá a helyi civil szektor aktivitásának és ismertségének növelése is.

Veszprémi HACS szervezet bemutatása

Veszprémben széles körű, 24 tagot számláló „Veszprém az Élhető Város Helyi Közösség” (Helyi Akciócsoport, HACS) alakult meg 2016. május 24-én - konzorciumi formában -, melyben az egyes szférák kiegyensúlyozott jelenlétén túl elmondható, hogy a számos szervezet sokféle elv vagy működési terület szerint szerveződött közösségeket képviselt, azaz színességével nagymértékben reprezentálta a helyi társadalmat és közösségeit. A HACS vezetője Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata volt. A HACS a közösségvezérelt helyi fejlesztések megvalósítása érdekében, a sikeres HACS regisztrációt követően elkészítette a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiát (HKFS-t), melynek megvalósítását együttműködési megállapodás keretében végezte.

Szférák	HACS alapító tagok
Közszféra	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Agóra Veszprém Városi Művelődési Központ</i> 2. <i>Kabóca Bábszínház és Gyermek Közművelődési Intézmény</i> 3. <i>Kittenberger Kálmán Nonprofit Kft.</i> 4. <i>Laczkó Dezső Múzeum</i> 5. <i>Pro Veszprém Nonprofit Kft.</i> 6. <i>Veszprémi Családsegítő Gyermekjóléti Integrált Intézmény</i> 7. <i>Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata</i> 8. <i>Veszprémi Közüzemi Szolgáltató Zrt.</i> 9. <i>Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft.</i>
Civil szféra	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület</i> 2. <i>Gyulafirátótért Közhasznú Egyesület</i> 3. <i>Életet Segítő Alapítvány</i> 4. <i>Kör Alapítvány</i> 5. <i>Kukkantó Baráti Kör Egyesület</i> 6. <i>Mozgássérültek Aktív Egyesülete</i> 7. <i>Veszprémi Jeruzsálemhegyi Baráti Kör</i> 8. <i>Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület</i>
Vállalkozói szféra	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Baumeister Kft.</i> 2. <i>DC Capital Kft.</i> 3. <i>Jógaterápia Kft.</i> 4. <i>Kálovis Tanácsadó Koordináló és Szolgáltató Bt.</i> 5. <i>Mozdulat és képzelet Kft.</i> 6. <i>Piki Kids Nonprofit Kft.</i> 7. <i>Veszprémi Ünnepi Játékok Közhasznú Nonprofit Kft.</i>

Helyi közösségi fejlesztési stratégia beavatkozási irányai

Veszprém az Élhető Város Helyi Közösség a Helyi Közösség Fejlesztési Stratégia keretében a helyi felhívások mentén kilenc darab beavatkozási irányt emelt ki, melyek álltak ERFA és ESZA típusú fejlesztésekből is. Fontos koncepció volt, hogy a felépült infrastruktúra helyszínt biztosítson a CLLD program keretei között megvalósuló közösségi rendezvények lebonyolítására is. A továbbiakban a beavatkozási irányokat mutatjuk be.

Kulcsprojekt: Közterületi közösségi tér kialakítása

A Helyi Közösség Fejlesztési Stratégia vezérfonalaként egy komplex kulcsprojekt fejlesztésének szükségességét azonosította.

A kulcsprojekt a Szent Miklós-szegi Kálvária–domb és környékének infrastrukturális felújítását és funkcióbővítését foglalta magában. A kulcsprojekt szinten megfogalmazott fejlesztés Veszprém város legfontosabb kulturális értékeivel rendelkező területén helyezkedik el.

A fejlesztés - tartalmi elemeit tekintve - a Támogatási Igénylésben megjelölt intézkedések közül közvetlenül a „Közterületi közösségi tér kialakítása” c. intézkedéshez kapcsolódott, amely ERFA finanszírozású infrastrukturális beavatkozás; ugyanakkor a fejlesztés megvalósulását követően a kulcsprojekt számos, a HKFS több beavatkozási területén belül, helyi felhívás nyomán megvalósuló ESZA típusú programmal, rendezvénnyel, innovatív elemmel vált kerek egészé.

Városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése

Az intézkedés azt célozta, hogy a helyi társadalom minden tagja és közössége számára biztosított legyen elérhető közelségben jó minőségű közterület, ahol kisebb rendezvényeket is le lehet bonyolítani; szomszédok, baráti társaságok, különböző csoportok szabadtéri találkozására, programjaira adjanak lehetőséget.

Az intézkedés célja továbbá az volt, hogy tematikusan (pl. sport-egészség, helyi gazdaság – vásárok, érzékenyítés, stb.) specializált terek rendszere is kialakuljon.

Helyi örökség, termékek, gasztronómiai és egyéb hagyományok bemutatása; helyi identitást erősítő tevékenységek, helyi büszkeség, közösséghez tartozás erősítése; városrészi és városrészek közötti közösségfejlesztés

A város lakónépességére az előregedés jellemző, így nagyon fontos, hogy Veszprém vonzó legyen a fiatal felnőttek (családalapítás előtt állók) számára. Az identitás kialakítását már gyermekkorban célszerű elkezdeni, hogy erőssé váljon a kötetlenség, mely a városhoz kapcsolja őket, s felnövekedvén ne válasszanak más várost a letelepedésre. Mindehhez élményszerűvé kell tenni a helyi emlékekhez, hagyományokhoz való kapcsolódást. Veszprémben mind a városrészek között, mind városrészekben belül erősítésre szorul a különböző elvek (generációk, területi szempontok, szakterületek, stb.) szerint szerveződő közösségek közötti kapcsolatrendszer, együttműködés, kommunikáció. Az intézkedés azt is célozta, hogy minden szinten erősödjön a veszprémi közösségek közötti párbeszéd, amely lehetővé teszi a közös gondolkodást, tervezést és közösségi kezdeményezéseket.

A helyi termékek megjelenítése és elérhetővé tétele egyúttal piacot teremt a helyi gazdaság számára, a helyi vállalkozások jövedelmi viszonyai javulnak, mely a munkahelyteremtést is elősegíti.

Társadalmi érzékenyítés a fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében, infrastrukturális fejlesztések

A társadalmi együttélés szempontjából nagyon fontos a hátrányos helyzetűek, valamilyen fogyatékossgal élők helyzetének megismerése, hogy elfogadóbbá váljon a lakosság. Országos szintű probléma, hogy ami az átlagostól eltérő, azt elutasítják az emberek, ismeretek hiányában is. Életkortól, élethelyzettől függetlenül szükség volna megtanulni, hogy mit jelent fogyatékkal élni. Az intézkedés elősegíti a szolidaritást, a toleranciát, a türelmet, a fogyatékossgal élők közösségi beilleszkedését. élethelyzetük sajátosságai (milyen kerekesszékekben ülve/gyengén látóként stb. megélni a mindennapokat) érzékenyítő tevékenységek, tréningek, eszközök útján bemutatathatóak.

Közösségi jellegű, közösségépítő, egészségfejlesztő-sportrendezvények és hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések

A Veszprémre is jellemző idősödő társadalom miatt az egészségügyi rendszer fenntarthatósága csökkenni fog, ezért a megelőzés, az egészségtudatos életmód kiemelkedő fontosságúvá válik. A mozgáskultúra fejlesztése, az egészségmegőrzés technikáinak elsajátítása elengedhetetlen, hogy Veszprém lakossága minél tovább aktívan és egészségesen éljen. Kulcselem a mozgásra való ösztönzés, hiszen a városban nagyon sokan ülő munkát végeznek, ráadásul mesterséges fényviszonyok között; így ennek ellensúlyozása a szabad levegőn való sportolás/mozgás.

Az intézkedés kifejezetten a csoportos, közösségben történő egészséges mozgásformák bemutatását, képzését, gyakorlását - és ennél fogva a közösségépítést is - támogatja, az ehhez kapcsolódó infrastrukturális feltételek megteremtésével.

Helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése; kapcsolódó képzések

A helyzetfeltáró munka során több terület vonatkozásában is felmerült, hogy a város lakói számára nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű, és főként rendezett-rendszerezett információ, adat a különböző veszprémi lehetőségeket illetően. Nem megfelelően, s nem azonos helyen biztosított a hozzáférés a gazdasági vonatkozású információkhoz, a turisztikai ismeretekről, a kulturális attrakciókról, önkéntes kapacitásról, iskolai közösségi szolgálatról, vagy akár a közösségi terek különböző használatbavételi lehetőségeiről. Hiányzik a Veszprém fejlődését átfogóan, illetve az egyes fejlesztési projektek, rendezvények céljain, eredményein keresztül bemutató kommunikációs platform, mely az egységes szemléletű informáláson túl alkalmas arra is, hogy erősítse a városimázst, helyi kötődést és büszkeséget, és arra is, hogy az egyes fejlesztési lépésekhez, projektekhez kapcsolódó újabb – szinergikus hatásokat kihasználó - projektötletek születését, projektek kidolgozását, megvalósítását generálja. Az adatok gyűjtését, rendszerezését követően teljes körűen hozzáférhetővé válnak a városlakók számára releváns és szükséges ismeretek.

Kulturális-művészeti kapacitások fejlesztése, közösségi kínálat bővítése

A városban immár hagyománnyá vált, országos jelentőségű fesztiválok zajlanak, melyek kisebb programelemekkel bővíthetők, több társadalmi csoport (civil szervezetek, gyerekek, egyetemisták) együttes kiszolgálására. Ugyanakkor ezek a rendezvények főként a nyári időszakban kerülnek megrendezésre, ezért a többi évszakra is hangsúlyt kellene fektetni. Ezen kívül kisebb, rendszeresen jelentkező programokkal, rendezvényekkel a helyben élők jobban megmozgathatóak, s színesedhet a hétköznapi szórakozás, monotonitása is általuk. Veszprém kulturális életének meghatározó eleme a zene, a város komoly zenei hagyományokkal rendelkezik, számos kórusa és több zenekara, magas szintű képzést nyújtó zeneiskolája is hírnevét öregbíti. Ezen túl más kulturális, tudományos területen is fontos a veszprémi tehetségek felkutatása, felkarolása, gondozása. A gyakori közös élmények összekovacsolják a közösséget, ezáltal pedig mindenki sokkal elfogadóbbá, szolidárisabbá válik. Az intézkedés erősíti a helyi identitást.

Városi környezeti fenntarthatóság érdekében megvalósítandó fejlesztések, környezettudatosági programok, akciók

A klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira való reagálás ösztársadalmi érdek. Veszprémben - amely Klímasztár város - adott a talaja a szemléletformálásnak, erre építve komplex környezet-tudatossági program indítható. Ennek eredményeképp mérsékelhető a városlakók környezetterhelő életmódja, hosszútávon használható és fenntartható technikák válnak elsajátíthatóvá, és jóval egészségesebb környezet alakul ki, mely az egészségmegőrzésben is pozitív változást hoz. A közösen elért eredmények, lebonyolított akciók összekovácsolják a jelenleg izoláltan működő közösségeket, vagy újakat hoznak létre, egyúttal erősítik a helyi identitást, s fejlesztik a környezeti kultúrát. Az intézkedés a kitűzött célok infrastrukturális alapját is megteremti.

A családra, mint a társadalom alapegységére építő komplex programok

A gyermeket nevelő család, mint a társadalom legkisebb és legmeghatározóbb rendszerének értékékként történő kiemelés, óvása, támogatása ösztársadalmi érdek. A családok közösséggé formálva képesek csak belső értékeiket megmutatni, képviselni. A szülő/nagyszülő - gyermek közös játéktevékenységén keresztül jól támogatható a családi nevelés, egyúttal a család értékeinek óvása és tiszteletben tartása is megvalósítható (generációk közötti távolság csökkentése). Esetleges nevelési, gondozási hiányosságok, életvezetési problémák megoldásában, pótlásában segítségre van szükség, azt a jelenlegi intézményi forma nem tudja kielégíteni. Ehhez kötetlen, könnyen elérhető, rendszeres formában jelentkező foglalkozások biztosítására volt szükség, melyet a beavatkozási irány azonosít.

Megvalósult pályázatok bemutatása

Fejlesztések bemutatása

Mozgalmas volt tehát az elmúlt néhány esztendő, a pályázó vállalkozások, egyesületek és Veszprém Város Önkormányzatának munkájának köszönhetően eredményekkel teli. A kézzelfogható közös sikereinkből mutatnak be néhányat e kötet lapjai.

KULCSPROJEKT

Régóra várt nagyszabású fejlesztés

A tervezési terület Veszprém központjában, az Egyetem utca – Megyeház tér – Erzsébet sétány – Erzsébet liget által határolt területen helyezkedik el. A beavatkozással érintett területtel több, a város szempontjából fontos intézménnyel közvetlen határos. A fejlesztés egyik célja volt, hogy az intézmények és az akcióterület zöld felületét összekapcsolja, a fejlesztés által élettel töltsse meg ezt a fontos belvárosi részt. Az alkalmazott tájépítészeti koncepció úgy irányoz meg építészeti, műszaki fejlesztési vagy építési tevékenységet, hogy a domborzati, funkcionális és esztétikai megfontolások nyomán ökológiailag is értékes (azaz a környezetével szerves kapcsolatban élő, természetes vonzatú) területek, zöldfelületi rendszerek manifesztálódjanak.

A Kálvária-domb és a Laczkó Dezső Múzeum közötti területrész gyalogos közlekedési és rendezvényterületként definiálódott. A terület burkolt- és növényfelületeinek találkozásánál szórt burkolattal rendelkező berendezési sávok jöttek létre. Ezek a sávok a teljes fejlesztési koncepció átívelő elemként jelennek meg. A múzeum főbejáratának tengelyére illeszkedve helyezkedik el a dombtetőn lévő templomrom megközelítését szolgáló lépcsősor és rámpa. Az építészeti koncepcióhoz igazodóan, a felújított támfal mentén sétányok épültek. Az Erzsébet sétány és a Bakonyi Ház környezetének rendezése során az etnobotanikus kert bővítésére került sor. A Megyeház tér délnyugati részén épült meg a rendezvénytérhez kapcsolódóan a pavilon jellegű épület, melyben egy kisebb kávézó létesült. A kisméretű épület egyszerű, de karakteres tömegalakításával megfelelő kontrasztot képez az egykori támfalakkal, ill. a Kálvária-domb zöld környezetével és egyben felidéri az egykori beépítést is. A kávézó kiindulópontja annak a falsétánynak, mely a Komakút térre és Megyeház útra néző, Kálvária domb alatti egykori beépítés meglévő támfalai mentén haladva az Erzsébet tér felől részben akadálymentes gyalogos kapcsolatot biztosít az Egyetem utca, ill. a Szent Miklós templomrom felé is.

A burkolt sétány egy darabig a megerősített/kiegészített támfalak belső oldalán halad, ezt a II. Világháborús emlékmű előtti falszakasznál a fal külső oldalán vezetett fémszerkezetű konzolos rámpa váltja fel, mely az Egyetem utcánál burkolt gyalogos rámpával végződik.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, projektgazda

A fejlesztés hatására egy megújított kulturális és közösségi rendezvényterület jött létre, amely az egyes célcsoportok széles skáláját képes megszólítani (pl.: belföldi és külföldi turisták, kisgyermekes családok, egyetemisták, a Csermák Antal Zeneiskola tanulói, és a Laczkó Dezső Múzeum látogatói, valamint a szabadtéri időtöltést, kikapcsolódást előtérbe helyező valamennyi korosztály). A fejlesztés funkcióit gazdagítja az EKF 2023 program keretében megvalósult ActiCity, a volt gyermekkórház épületének funkciómegújító fejlesztése.

Projektek közötti kapcsolat

A „Kulturális negyed” és a Kulcsprojektként definiált „Szent Miklós-szegi Kálvária-domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése” projektek egymással szinergiában valósították meg a fejlesztési területre tervezett koncepció

Milyen tapasztalatokat szerzett a projekt megvalósítása során?

A projekt által érintett terület az Európa Kulturális Fővárosa program keretében is egy komplex fejlesztési helyszín, amely magában foglalja a „Kulturális negyed” projekt megvalósítását, a Csermák Antal Zeneiskola, a Laczkó Dezső Múzeum megújítását, és az ActiCity épületének teljes rekonstrukcióját, új funkciókkal történő megtöltését. Ezen fejlesztések sora jól mutatja, hogy érdemes komplex fejlesztéseket véghez vinni.

Miként alakult a partnerek bevonása?

A fejlesztés komplexitásából adódóan nagyon sok szereplő bevonására került sor: tervezők, kivitelezők, az egyes kedvezményezettek projektmenedzsment szervezetei, a különböző hatóságok szakemberei, az infrastrukturális beruházásokat kiegészítő szolgáltatásokat végző cégek. A végeredmény mindenképpen azt mutatja, hogy megfelelő ütemezésben, hatékonyan valósult meg az egyes partnerek bevonása.

Milyen eredményeket ért el a projekt, hogyan váltotta be a hozzá fűzött reményeit?

Az elért eredményről pozitív visszajelzések érkeznek, a parkot használók száma már az átadást követően jelentős mértékű volt, amely egyfajta visszacsatolása a célcsoportok javaslatainak tervezés során történő sikeres bevonásának.

---

célját, hogy egy olyan zöldfelület jöjjön létre a belváros szívében, amely komplex, szabadter- és parkhasználati célokat előtérbe helyező, a rekreációs és reprezentációs igényeket is megfelelően kielégítő funkciók jöjjenek létre.

Projekt címe: Szent Miklós-szegi Kálvária – domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése

Kedvezményezett neve: Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata

Elnyert támogatás: 255 000 000 Ft

KÖZÖSSÉGI TEREK FELÚJÍTÁSA

Fejlesztés Veszprém egyik legnagyobb parkjában

A Barátság-parkban található területen több meglévő és tervezett sportpálya, valamint egyéb szabadidős tevékenység eltöltéséhez alkalmas terület is található. A projektgazda Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata olyan fejlesztést valósított meg, amely hozzájárul a szabadidős közösségi programok még kellemesebb, komfortosabb környezetben történő eltöltésének biztosításához. A fejlesztés kiemelt célja volt, hogy a régebben funkcióhiányos és kihasználatlan közterület olyan tartalommal töltsön fel, amely lehetőséget biztosít a városban élők számára a szabadidő minőségi, kulturált környezetben történő eltöltéséhez.

A parkban található sportpályákhoz korábban sem átöltözési lehetőség, sem illemhely használatának lehetősége nem volt biztosított.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, projektgazda

A projekt céljaként megfogalmazásra került, hogy a Barátság parki csalánkert, mint a lakótelep közelében található közösségi tér az ott lakók és az odaérkezők számára is vonzó közösségi tér legyen, amelyet sportolási és különböző szabadidős tevékenységgel lehet megtölteni. Ezeket a funkciókat hosszabb időtartamban, kisebb – nagyobb csoportokban, de akár egyénileg is, akkor lehet igazán kihasználni és élvezni, ha egy megfelelő minőségű illemhely is található az adott területen.

A fő cél mentén, amely a közösség megtartást és a közösség építést szolgálja, minden célcsoport és korosztály jó minőségben használhatja a közpark adta lehetőségeket.

Vizesblokk a Barátság- parkban

A mai kor követelményeinek megfelelően az épület mozgáskorlátozottak számára is megközelíthető, valamint az épület akadálymentesítése is megvalósult. Az épület közvetlen környezetében kialakított zöld felületen elhelyezésre került egy pad, egy szeméttároló, egy ivókút és egy tájékoztató tábla a komfortosabb használat érdekében, valamint megvalósult az infokommunikációs akadálymentesítés is.

Projekt címe: Barátság parki csalánkert

Kedvezményezett neve: Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata

Elnyert támogatás: 40 000 000 Ft

KÖZÖSSÉGI TEREK FELÚJÍTÁSA

Veszprém közkedvelt parkerdeje

A veszprémiek kedvelt kirándulólhelye az állatkert fölé magasodó Gulyadombon található, ahol a 20. század elején még az állatokat legeltették. A terület beerdősítése az 1930-as években kezdődött meg, ekkor a sziklás hegyoldalra fenyőket, a dombtetőre pedig lombhullató fákat

ültettek.

Modern illemhely

A Gulyadombon, a „Kittenberger Kálmán” Növény- és Vadaspark Nonprofit Kft. tulajdonában lévő ingatlanon megvalósult fejlesztés során egy olyan, automatikus működtetésű nyilvános WC, köztéri illemhely épült, amely a mai, modern igényeket kielégíti. Az utcabútor jellegű, automatikus működésű, mozgáskorlátozottak által is használható köztéri illemhely az automatizált mosóberendezések beépítésével minden használat után padló és WC mosást követően engedi be a következő használatot. Az illemhely használatához a fülke frontoldalán lévő beengedő modulon található intelligens érmevizsgálón keresztül tudjuk az üzemeltető által beállított, és az előlapon található kijelzőn megjelenített használati díjat kiegyenlíteni. A jelenlét-érzékelésnek köszönhetően a rendszer érzékeli a beállított maximális használati időt (20 perc) túllépő használatot, az illetéktelen jelenlétet, valamint a rosszulletet. A vizesblokk a kisgyermekesek számára is kényelmes használati lehetőséget biztosít. Az illemhely környezetében, a megfelelően kialakított zöldfelületen elhelyezésre került egy pad, egy szeméttároló, egy ivókút és egy tájékoztató tábla.

Projekt címe: Gulyadombi Ösvény

Kedvezményezett neve: Kittenberger Kálmán Nonprofit Kft.

Elnyert támogatás: 30 072 072 Ft

Kittenberger Kálmán Nonprofit Kft., projektgazda

A veszprémi Állatkert évek óta folyamatosan fejlődik. A fejlesztések és a szolgáltatások alapját a már meglévő funkciók, illetve azok bővítése, modernizációja jelenti. A jelen projekt keretében megvalósult fejlesztés (köztéri illemhely kialakítása) a Kedvezményezett tulajdonában álló területen biztosít igényes, új funkcióval ellátott környezetet a szabadidő tartalmas eltöltése céljából a Gulyadombra látogatók részére.

Az illemhely telepítése hozzájárul ahhoz, hogy egész évben sportfoglalkozások és egyéni vagy akár csoportos szabadidős tevékenységek megtartására kerülhet sor.

KÖZÖSSÉGI TEREK FELÚJÍTÁSA

Fontosak a közösségi terek

A közösségi szempontból alkalmas terek rendszerének bővítése, mind városrészi, mind tematikus szempontból komoly szükséglete a városnak. Meglévő, potenciálisan alkalmas, de funkcióhiányos és kihasználatlan közterületek megújítása, valamint egyes speciálisabb, tematikus célokat is támogató közösségi területek kialakítása elengedhetetlen az élhető város megteremtése szempontjából.

Beruházások Gyulafirátóton és a Cholnoky városrészben

A pályázat a Cholnoky városrészben és Veszprém-Gyulafirátóton található zöldterületek és kulturális örökségek új tartalommal, új funkcióval történő fejlesztésére irányult. A megvalósult fejlesztéssel az érintett közösségi terek lehetőséget nyújtanak a városban működő közösségek és a város lakossága számára a szabadidejük igényes, kulturált környezetben történő eltöltéséhez. A fejlesztés során három helyszínen térköves területlefedésekre, növényesítésre és utcabútorok (padok, ülőkék, tájékoztató táblák, hulladékgyűjtők, ivókút) elhelyezésére került sor, hogy a városi közösségi életnek kulturált teret adjanak.

Salga Balázs, a VKSZ Zrt. városgazdálkodási igazgatója

Úgy magánemberként, mint a VKSZ Zrt. városgazdálkodási igazgatójaként kiemelten fontosnak tartom a városi közösségek támogatását, céljaik, tevékenységeik segítését. A projektterv kidolgozásában és annak társadalmi egyeztetéseiben vettem részt. A tervezés és megvalósítás során is nagyfokú nyitottságot, konkrét javaslatokat kaptunk a városrészi közösségektől, melyek már viszonylag korai szakaszban előrevetítették a fejlesztésen átesett terek gondos, kulturált használatát. Magánemberként a gondos térhasználatot, üzemeltetőként az optimálisához közelítő fenntarthatóságot tartom a projekt legnagyobb erényének.

Projekt címe: Községi terek infrastrukturális felújítása a Cholnoky lakótelepen és Veszprém-Gyulafirátóton

Kedvezményezett neve: VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zrt.

Elnyert támogatás: 17 600 000 Ft

HELYI IDENTITÁS

Tartozni valahova

Foglalkozástól függetlenül számos veszprémi polgár kutatja városunk történetét, éli meg örömmel mindazt, amire múltunkból, jelenünkben büszkék lehetünk. Ezt nem csupán a számos különböző rendezvény látogatottsága igazolja, hanem a városi kiadványok is, ideértve a hasonló, vagy eltérő céllal készült, hosszabb-rövidebb városfilmeket is. Eddig hiányzott a palettáról egy, a honfoglalástól napjainkig terjedő filmes áttekintés. A helyi identitás, összetartozás érzésének erősítése érdekében egy olyan Veszprém film elkészítése valósult meg, amely még nézhető időtartamban (2x25 perc) foglalja össze városunk történetét a honfoglalástól napjainkig.

Kisfilm

A Kisfilm újszerűen mutatja be a történelem meghatározó időszelleteinek legfontosabb eseményeit, egyéniségeit, ereklyéit, a

---

dr. Kovácsné Happ Ágnes, a Közösségi Kommunikációért Egyesület elnöke

Civil szervezetünk, A Közösségi Kommunikációért Egyesület azért alakult (2004-ben), hogy azokat a terveinket is meg tudjuk valósítani, amelyek a munkahelyi mindennapokba nem férnek bele. Mi, televíziós szerkesztők, operatőrök, barátok örömmel készítettük el azokat a filmeket, amelyek „A Veszprém-álom” projekt kapcsán megvalósult honlapunkon láthatóak. Szerettünk volna egy Veszprém filmet is készíteni, de nem tudtunk ehhez forrást biztosítani. Ezért örültünk a CLLD pályázatnak, amit az egyesület elnökeként írtam meg társaimmal konzultálva. Mivel mindannyian hosszú ideje dolgozunk a filmes szakmában, tudtuk, hogy ajánlatkérésben kikhez érdemes fordulni, kik azok, akiket fontos megszólaltatni. Nyugodtan mondhatom, a szakma helyben és közelben elérhető legjobb képviselői hittek abban, hogy egy jó munkát sikerül készítenünk. A projekt megvalósítása során többször elfogyott a lendület. Valóságos sokkot okozott az is, hogy nem számítottunk a vár épületeinek ilyen mértékű átalakítására, vágóképeink egy része, az interjúk egy része a változás előtti állapotból származik. Akikkel a film készítése kapcsán találkoztunk, mindenki örült a tervnek, a készítés ideje lényegesen megnőtt ugyan, de közben is kiderült számos pozitívum, amit viszont így figyelembe tudtunk venni.

Projekt címe: A Veszprém-álom

Kedvezményezett neve: Közösségi Kommunikációért Egyesület

Elnyert támogatás: 9 407 000 Ft

hagyományok túlélését. Mindezt színes, szerethető formában, hiszen folytatói, megélői vagyunk annak az álomnak, amit elődeink szóttek, hogy minden városlakó és vendég jól érezze magát itt, a Séd-patak mentén, a veszprémi dombokon.

HELYI IDENTITÁS

Aktív közösség

A projektgazda MeneTrend Fejlesztő Közhasznú Egyesület létrejötte óta kutatja a civil szektorban zajló eseményeket, így az adománygyűjtés és az önkéntesség lehetőségeit itthon és külföldön. Segíti az ifjúsági önszerveződéseket, céljuk, hogy egyéni találkozók során megismerjék terveiket, majd ahhoz igázítva keressék a legmegfelelőbb lehetőséget, így generálják a helyi társadalomban való aktív részvételt.

Veszprém város közösségei alacsony részvételi aktivitást mutatnak, melyet főként hálózati együttműködésben való alacsony részvétel jellemez. A Jeruzsálemhegyi Baráti Kör régóta dolgozik azon, hogy a régi hagyományokat életben tartsa és ezáltal közösséget is építsen. Erre adott most lehetőséget a MeneTrend Fejlesztő Közhasznú Egyesülettel

közös „Közösségi értékek feltárása és bemutatása Veszprémben” projekt. A projektben a legfőbb cél az volt, hogy fokozzák a

---

Hudi Zsuzsanna, a Menetrend Fejlesztő Közhasznú Egyesület elnöke

A civil szektorban dolgozom 22 éve, nonprofit tanácsadóként, trénerként, így a veszprémi civil szervezetekkel jó kapcsolatot építettem ki. Veszprém város közösségei kevésbé együttműködők, mint a régmúltban. Ezért is tartottuk fontosnak az egyes városrészekben élő közösségek számára az ő aktív közreműködésükkel szervezett közösségépítő akciókat. A helyi közösségek új megközelítésben, új perspektívában láthatták egymás tevékenységét, továbbá ráismertek közös ügyeikre, a közösségi tervezés fontosságára. Ennek hatására erősödött a városrészi civil szervezetek között a kapcsolat, a városhoz való kötődés, a helyi identitás, a helyi közösségek összetartása.

Projekt címe: Közösségi értékek feltárása és bemutatása Veszprémben

Kedvezményezett neve: MeneTrend Fejlesztő Közhasznú Egyesület

Elnyert támogatás: 7 500 000 Ft

veszprémi helyi közösségek részvételét, megerősítsék a helyi civil szervezeteket és összegyűjtsék a helyi társadalom értékeit. Ehhez négy városrészt vontak be a projektbe, azokat, ahol jelenleg a legaktívabbak a civil szervezetek: a Jeruzsálemhegyen (Jeruzsálemhegyi Baráti Kör), a Dózsavárosban (Dózsavárosi Baráti Kör), a Cserhát lakótelepen (Veszprémi Cserhát Társaskör), valamint Gyulafirátóton (Gyulafirátóti Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület). A közösségek közötti kapcsolat erősítéseként négy alkalommal tartottak szomszédolást: ezeken az eseményeken az egyes városrészek helyi közösségei készítettek el saját ételspecialitásaikat, majd miközben a házigazdák vendégül látták a többi városrész közösségeit, a régi értékeket, hagyományokat is felelevenítették.

HELYI IDENTITÁS

Archiválás, avagy értékmentés a jövő generációinak

A „Veszprém város történeti forrásainak digitális tára” című projekt keretében a Veszprém-Balaton Régió Kultúrájáért Közalapítvánnyal együttműködő négy intézmény: a Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár, a Laczkó Dezső Múzeum és a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár archív dokumentumai egy részének digitalizálása készült el. Az archiválási munkát részben külső szolgáltató, részben az intézmények alkalmazottai végezték a projekt keretében beszerzett, lapbehúzó szkennert és egyéb a dokumentáláshoz szükséges speciális eszközök és anyagok segítségével.

A nagy volumenű archiválás, illetve az ezeket a digitalizált dokumentumokat bemutató honlap elkészítése mellett tizenhat, a hagyományokhoz kapcsolódó kulturális rendezvény megtartását vállalta az alapítvány a négy együttműködő intézmény segítségével. A kiállításmegnyitók, múzeumpedagógiai és levéltári órák széles rétegeket vonzottak.

Felhasználóbarát felület

Az országos szinten egyedülálló online felület nagymértékben megkönnyíti mind az amatőr, mind a professzionális kutatók

Fenyvesi Ottó, Veszprémi Kultúráért Közalapítvány elnöke

A „Veszprém város történeti forrásainak digitális tára” elnevezésű projekttel Veszprém-Balaton Régió Kultúrájáért Közalapítvány kedvezményezettként a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzat CLLD projektjeihez kapcsolódott. A négy intézmény szakértői feladatokat ellátó munkatársai választották ki a digitalizálandó archív dokumentumokat. A digitalizáláshoz eszközöket is szerzett be a projekt keretében a közalapítvány, ill. honlapot készítettett, melyre már több mint 2000 történeti dokumentumot feltöltött a projekt keretében. A kutatókon kívül is mindenki szabadon böngészheti a feltöltött anyagokat, ezáltal erősödik a város lakóinak helyi kötődése, lokálpatriotizmusa. Az anyagok használhatók az iskolai oktatásban is, színesebbé és élményközpontúbbá téve a történelmi és helytörténeti témák feldolgozását. Az indikátorként vállalt rendezvényeket; kiállítás megnyitókat, múzeumpedagógiai és levéltári órákat – együttműködő intézményei segítségével és szervezésében – sikeresen lebonyolította a Veszprém-Balaton Régió Kultúrájáért Közalapítvány jelentős számú és színes összetételű célcsoportokat elérve.

Projekt címe: Veszprém város történeti forrásainak digitális tára

Kedvezményezett neve: Veszprémi Kultúráért Közalapítvány

Elnyert támogatás: 25 000 000 Ft

munkáját. Lehetővé válik az otthonról végezhető történeti kutatás, amelynek nincs időbeli és térbeli korlátja. A Veszprém város által tervezett várostörténeti monográfia elkészítéséhez is alapvető segítséget jelent a történeti források digitális másolatainak ilyen módon közzétett gyűjteménye.

HELYI IDENTITÁS

Veszprémnek lenni

Veszprém vonzó, változatos természeti környezettel, komoly történelmi

múlttal és hagyományokkal rendelkező város, mégis a „Veszprémiség” tudata nem kellően erősen létezik a helyi társadalomban, így pozitív hatása csak mérsékelten jelenik

meg, holott az identitás elmélyítése révén a városi lét élménnyé válhat. A projekt keretei között megvalósult tematikus séták, helyismereti foglalkozások elérték céljukat, hogy a település lakói és kiemelten a városban élő fiatalok megismerhessék, majd szélesebb körben (barátaiknak, ismerőseiknek, vendégeiknek) bemutathassák városuk történeti, művészeti, kulturális értékeit. Mindez egy-egy kiemelkedő veszprémi történelmi személyiség, vagy annak jelenleg is élő családja életének és tevékenységének bemutatásával, vagy egy-egy városrész értékeinek mélyebb megismerése által valósulhatott meg.

Helyi identitást erősítő kiadvány

Az identitás kialakítását már gyermekkorban célszerű elkezdeni, hogy erőssé váljon a kötődés, mely a városhoz kapcsolja őket, s felnövekedvén ne válasszanak más várost a letelepedésre. Mindehhez élményszerűvé kell tenni a helyi emlékekhez, hagyományokhoz való kapcsolódást, amelyet az elkészített mesekönyvben található történetek és képi világ is képvisel. Veszprémben mind a városrészek között, mind városrészeken belül erősítésre szorul a különböző elvek szerint szerveződő közösségek közötti kapcsolatrendszer, együttműködés és kommunikáció. A projektben megvalósult egy a helyi örökséget és gazdag hagyományokat bemutató mesekönyv, amely a célcsoport életkorának megfelelő nyelvezettel és képi világgal eleveníti meg egy cserhádi kisfiú szemszögéből a századforduló Veszprémének hangulatát.

Projekt címe: Én is veszprémi vagyok

Kedvezményezett neve: Veszprém Megyei Honismereti Egyesület

Elnyert támogatás: 5 590 059 Ft

Márkusné Vörös Hajnalka, a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület elnöke

1991 óta tagjaink nagyon értékes és hasznos munkát végeztek elsősorban megyénk honismereti mozgalmában. A jelentős többségében önzetlen munka meghozta gyümölcsét. Sok rendezvényen képviseltük a 24 éve működő Veszprém Megyei Honismereti Egyesületet és nehéz lenne felsorolni a könyveket és kiadványokat, amelyeket tagjaink írtak vagy közreműködtek azok kiadásában.

Az egyesületünk jelen pályázat keretében többek között számos helyi ismeretterjesztő sétát szervezett, melyek helyi jelentőségű értékek bemutatására szolgáltak. A résztvevők megismerkedhettek például Veszprém nevezetes ősszállatának, a Laczkó Dezső által itt talált Placochelys placodonta (kavicsfogú álteknős) történetével is.

HELYI IDENTITÁS

Gyulafirátóti identitás

A városrész sokszínű népi hagyománnyal rendelkezik, melyek megjelennek és átöröklődnek a 21. századi identitástudatba. Ezt elősegíti a jelenlévő oktatási intézmények kooperációja, illetve érzékelhető a családok összefogása a lokális megélhetésre, elhelyezkedésre is. Az új lakók befogadására nyitott a városrész, a hagyományoszeretet és -tisztelet beépült az identitástudatba. Ezért is tudnak az ide szervezett programok már évek óta jól működni.

Az elmúlt időszak konzekvenciái alapján a területen prgramszervezésben leginkább jártas három egyesület 2019. évtől fogva pozitív egymásra hatásként időpont egyeztetésekkel és összefogással, egymás marketing és kommunikációs támogatásával készült az adventi programsorozatra, hogy az eddig különböző célcsoportokat érintő rendezvényeken átjárhatóság, közösségformálás és az ünnepekre való ráhangolódás minél hangsúlyosabban megvalósulhasson.

Sikeres rendezvények

Jelen pályázatban a kedvezményezett Ablak a Múltra Egyesület a helyi kulturális, történeti, örökségi, de legfőképp közösségi értékek feltárására fókuszált prgramjaival (Májusfa kitáncolás, Sétál a Család Gyulafirátóton). A nemzetiségi kultúra bemutatását (sváb táncok, ételek), továbbörökítését szolgáló események szintén a programcsomag részei voltak. Közösségi rendezvények segítségével (Rátóti Advent, Civil nap, Májusfa kitáncolás, Sör, Kolbász, Világbéke Fesztivál) a helyi identitástudat erősödhetett. Ugyancsak az eseménycsomag része volt a hagyományokhoz kapcsolódó kulturális rendezvények megszervezése (Kulturális Örökség napja, Civil nap Májusfa kitáncolással). A pályázat a már előzményekkel rendelkező programok továbbgondolását jelentette, főként innovatív tartalmak beágyazásával, mint például mobil applikációs, QR-kódos kvíz feladatok, melyek modernebbé tették az eseményeket.

Projekt címe: Mondhatsz bármit, én csak egyet kiáltok: Gyulafi-Rátót

Kedvezményezett neve: Ablak a Múltra Egyesület

Elnyert támogatás: 12 000 000 Ft

dr. Barta Edva, az Ablak a Múltra Egyesület koordinátora

Személyes motivációm, hogy belevágtunk a projektbe. Kihívás volt számunkra, hogy egy ilyen kicsi egyesület- mint a miénk-, össze tud-e fogni 3-4 egyesületet ebben a kétéves terminusban, olyan programokat meg tudunk-e majd valósítani, amiket egyébként anyagi kereteink nem tesznek lehetővé. Továbbá szerettük volna felrázni a helyi közösséget. 2019-ben indultunk és a covidjárvány megnehezítette a projekt lebonyolítását. 14 programot terveztünk, ebből legtöbbet az Élhetőbb Rátótért Egyesület vállalt, de menetközben kiderült, hogy ennyi programot ők nem tudnak megszervezni, így a mi egyesületünk vette át. Legbüszkébb arra vagyok, hogy nagyon sok fajta program megvalósulhatott, az irodalmi, a vegán műsortól kezdve a Duna Művészegyüttes, vagy Pitti Katalin előadásáig.

HELYI IDENTITÁS

Templomok nyomában

A városban több olyan kevésbé ismert érték és kulturális örökség van, mely kisebb hangsúlyt kap, feledésbe merült, vagy nem kellően ismert a helyiek körében. Bemutatásuk, láthatóvá tételük, felidézésük erősíti a városhoz való kötődést, a helyi identitás formálódását, a helyi közösségek összetartását; mely a helyben maradást is ösztönzi egyben. Nagy jelentőségűek e tekintetben a városban több helyen található

templomok, amelyek koruknál fogva is biztosítják a folytonosságot az egykori városi polgárok és mai utódaik között, erősítve a helyi identitást továbbá, hogy az ünnepekre való ráhangolódás minél hangsúlyosabban megvalósulhasson.

Sikeres rendezvények

A projekt előzményeként a teljes adatbázis tekintetében sor került már korábban egy komplex pályázat kidolgozására, amelynek során számvételbe kerültek az egyházmegye, és azon belül természetesen Veszprém város templomai is. Jelen projekt egy online felület kialakítását foglalta magában, amelyen mindenki számára könnyen kereshető és elérhető módon megtalálhatóvá válnak a városban és Budapesten közgyűjteményekben fellelhető (például: a MNL Veszprém Megyei Levéltára, Laczkó Dezső Múzeum, Eötvös Károly Megyei Könyvtár, Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény, Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár, illetve Magyar Építészeti Múzeum Műemléki Dokumentációs Központ), a veszprémi rk. templomok történetére vonatkozó legfontosabb történelmi források. A feltárt adatokat, információkat a létrehozott honlapon túl szervezett tematikus séták során és egy diákoknak szóló rajzpályázat révén a projektgazda a szélesebb közönséggel is megismertette.

Projekt címe: Veszprémi rk. templomok adatbázisa

Kedvezményezett neve: Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár

Elnyert támogatás: 3 000 000 Ft

Karlinszky Balázs, a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár igazgatója

Korábban nem állt rendelkezésre a veszprémi templomokról modern, lényegre törő és egy helyen elérhető összefoglaló, sőt, számba sem voltak ezek véve. A projekt célja ennek megvalósítása volt: az eddigi szakirodalom rövid, tömör, egyetlen helyen, webes felületen elérhető összefoglalása, amelyet hívőként, turistaként és helytörténetel foglalkozóként is fontosnak tartottam. Sajnos a projekt megvalósítása a várbeli templomok esetében egybe esett a veszprémi Várprojekt megvalósításával, így az építkezések kezdete előtt voltaképp az addig rendelkezésre álló szöveges és képi információkat kellett összeállítani (és megőrkíteni a változások előtti állapotot az utókornak), amely azóta az új kutatási eredmények ismeretében részben elavulttá vált. A Túrjő tematikus sétákat megvalósító partner az eredmények turisztikai célú hasznosításának lehetőségeit mutatta meg, az iskolák bevonása pedig a gyerekek lokális elköteleződését erősítette. Úgy gondolom, hogy mind a gyerekek, mind a sétákon résztvevő helytörténet iránt érdeklődők, mind az adatbázist azóta is használók részéről érkező pozitív visszajelzések, vagy helyesbítő információmorzsák azt mutatják, hogy a projekt sikeres volt, az érdeklődők használják a felületet.

HELYI IDENTITÁS

Hősök Kapuja kiállítás

A veszprémi várban található Hősök Kapuja Látogatóközpont - melynek működtetése a Laczkó Dezső Múzeum feladata - évtizedek óta a város egyik meghatározó helyszíne, valamint a vár bejárataként a helyiek és a turisták napi útvonalába esik. Az utóbbi évek alatt több kamara és állandó kiállítás otthonául szolgált, azonban régóta a vágyakozások tárgya volt egy vártörténeti kiállítás, mely a várhegyen található egyházi épületek sokaságát, valamint a középkori és őskori erődítések történetét, anyagi kultúráját, a végvári vitézek mindennapjait bemutatni hivatott.

Sikeres rendezvények

A pályázat keretében a Laczkó Dezső Múzeum olyan vártörténeti kiállítást valósított meg, amely egyrészt kiszolgálhatja a

---

Pátkai Ádám Sándor régész, tudományos titkár, a kiállítás kurátora

Már több éve komoly igényt támasztott a város a múzeum felé, hogy egy klasszikus vártörténeti kiállítást hozzon létre a Hősök Kapujában. Középkoros régészként kaptam meg ezt a feladatot, ami kihívás és egyben egy jó szakmai feladat is. Összegezni az elmúlt évtizedek kutatásait, illetve azt a nagyközönség számára bemutathatóvá tenni. A diákok bevonása az előkészítő feladatokba több szempontból is pozitívnak nevezhető, ugyanis a kiállítások múzeumpedagógiai programja így alakítható ki hatékonyan. A diákok aktív és lelkes részvétele sokat segített a kiállítás létrehozásában. Így a megjelölt célcsoportok elérése (iskolások) jól megvalósulhatott. A projekt során létrehozott kiállítás azóta is működik, beilleszthető volt a múzeum állandó kiállításainak sorába. Számomra ez a legnagyobb eredménye a projektnek, hogy rendezhettük egy régi adósságunkat és megvalósíthattuk a Hősök Kapujában a modern elvárásoknak is megfelelő, kétnyelvű kiállítást.

---

21. századi turisták vizuális és információszerzési igényeit, de emellett a helyi közösségek (iskolák, családok, egyének) számára is elérhető és közérthető módon adja át a várhoz kapcsolható tudásanyagot. A fejlesztés az egyik legemblematikusabb veszprémi terület, a Vár történetét és örökségi elemeit tárja fel és teszi bemutathatóvá interaktív módon a helyi közösségek aktív bevonásával, a nyitott múzeum elveit megvalósítva. A létrejött kiállításhoz a projekt keretében interaktív múzeumpedagógiai program és családi hasznosítás is kapcsolódott. Ez a későbbiekben jól beépíthető a tanmenetbe is, fiatal kortól erősítve a helyi kötődést, identitást.

Projekt címe: Veszprém Vár múltjának interaktív bemutatása

Kedvezményezett neve: Laczkó Dezső Múzeum

Elnyert támogatás: 25 000 000 Ft

ÉRZÉKENYÍTÉS

Betekintés a mindennapi életbe

A projekt célja a veszprémi lakosság toleranciájának, szolidaritásának, érzékenységének erősítése volt, a fogyatékoság mibenlétével kapcsolatban hiányzó információk minél szélesebb körű átadásával, az ép és sérült emberek egymáshoz közelebb hozatalával.

Láthatatlan vacsora

A projekt során különböző esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, programok lebonyolítása valósult meg. Így például diákok hiteles tapasztalati személyektől betekintést nyerhettek a fogyatékosággal élők speciális élethelyzetébe, többek között a kerekesszék használatával, a vakok és gyengénlátók segédeszközeivel, alternatív kommunikációs eszközeivel való megismerkedéssel. A „Láthatatlan vacsora” alkalmával a résztvevők a vak és gyengénlátó embertársaik mindennapjait próbálhatták ki, a „Szólj be a fogyinak” elnevezésű program keretében interaktív előadás és beszélgetés zajlott, tabuk nélkül.

Hudi Zsuzsanna projektasszisztens, VECIHA

Az elfogadóbb (helyi) társadalom kialakulása civil szerveztünk elsődleges célja, minden tevékenységünket ennek szolgálatába állítjuk, hiszen ennek általánossá tétele közös ügyünk. Sikerességünk érdekében helyi fogyatékosügyi szervezeteket vontunk be projektünkbe és elmondható, hogy együttműködésünk felettébb gyümölcsöző volt. Az emberek még mindig kevés ismerettel rendelkeznek a fogyatékosággal élő emberekről, az "általánostól eltérő" élethelyzettől ösztönösen idegenkednek. A szemléletformáló programok megmutatták az érintettek mindennapi életét, problémáit, valamint a jó példákon keresztül lehetőséget adtak az elfogadás, szolidaritás erősítésére. Egyértelmű pozitív hatást gyakoroltak programjaink a fiatalokra, mivel közelebbről, személyes tapasztalatokkal gazdagodva ismerhették meg a fogyatékosággal élő emberek életét, így a későbbiekben felnőttként, munkahelyen, illetve a társadalom egyéb területein is elfogadóbbá válhatnak.

Projekt címe: Az elfogadás építőkövei

Kedvezményezett neve: Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület

Elnyert támogatás: 10 000 000 Ft

SPORTFEJESZTÉS

Egészségtudatos életmódra nevelés

A Veszprémi is jellemző idősödő társadalom miatt az egészségügyi rendszer fenntarthatósága várhatóan további nehézségeknek néz majd elébe, ezért a megelőzés, az egészségtudatos életmód kiemelkedő fontosságúvá válik. A mozgáskultúra fejlesztése, az egészségmegőrzés technikáinak elsajátítása elengedhetetlen, hogy Veszprém lakossága minél tovább aktívan és egészségesen éljen. Kulcselem a mozgásra való ösztönzés, hiszen a városban nagyon sokan ülő munkát végeznek, ráadásul mesterséges fényviszonyok között. Ennek ellensúlyozása a szabad levegőn való mozgás, melynek elősegítése céljából egy olyan helyszín jött létre, ahol lehetővé vált a rendszeres kültéri gyakorlás, élvezve a szabad levegő adta jó minőségi

Selmeci Csongor, a Jógaterápia Kft. ügyvezető igazgatója

A projekt során egy olyan közösségi helyszín jött létre, ami lehetőséget teremt rendszeres közösségi programok végzésére a szabad levegőn. Ezáltal az egyik fő helyszíne lehet a jövőben az egészségtudatossággal és egészségfejlesztéssel foglalkozó közösségek találkozóinak, valamint minden szervezett közösségi rendezvénynek a tavasztól ősziig tartó időszakban. A legnagyobb veszprémi lakótelep - a Jutasi lakótelep – közelsége különösen alkalmassá teszi a jógapontot, hogy a panellakásokban élők számára könnyen elérhető helyszíneként szolgáljon a rendszeres jógagyakorláshoz, illetve az egészségtudatos szemléletet közvetítő rendezvények kapcsán. A jógapontot már 2022-ben is nagy örömmel vették birtokba a gyakorlók, ez büszkeséggel és örömmel tölt el.

feltételeket, körülményeket. A jóga mozgásformája lehetővé teszi, hogy minden korosztály és még a meggyengült egészségi állapotban lévő veszprémi lakosok is végezhesék, köztük a nyugdíjas korosztály, vagy akár a gyermekek, vagy az aktív korú felnőtt lakosság is. A projekt keretei között létrejött 80 négyzetméteres pavilon az országban egyedülálló lehetőséget nyújt nem csak a jóga foglalkozásoknak, hanem az egészséges életmódhoz kötődő szabadtéri mozgásos rendezvényeknek is.

Projekt címe: Jógapont – fedett, kültéri, oldalfalakkal nem rendelkező jógagyakorló hely - létesítése

Kedvezményezett neve: Jógaterápia Kft.

Elnyert támogatás: 12 500 000 Ft

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Egészségmegőrző technikák elsajátítása

Az Egyesület olyan gyakorlati egészségmegőrző ismeretek, ősi tudáson alapuló mozgásformák bemutatását és non-formális keretek közötti megtanítását, valamint elterjesztését tűzte ki célul, amelyek a betegségek kialakulásának megelőzését szolgálják. A programelemek összetettségét mutatja, hogy magukban foglalták többek közt a hormonrendszer egészséges működését szolgáló alvási szokások, a testi és mentális egészséget támogató étkezési szokások, a megfelelő folyadék-fogyasztás, a relaxációs és stresszkezelési technikák megtanítását egyaránt. A projekt fontos és újszerű elemét képezte az általános és középiskolai tanári csoportok bevonása. A veszprémi lakosság egészségügyi felmérésben, ismeretterjesztő előadásokon, jóga

gyakorló tréningeken, egészségfejlesztő klubfoglalkozásokon vehetett részt.

Selmeci Csongor projektvezető, Magyar Jóga Társaság Egyesület

A cél az volt, hogy a jóga társadalmi hasznosságát és így megítélését magasabb szintre emeljem. A jóga fizikai gyakorlatainak tanítása mellett az életviteli alapelveket is kiemelten tanítottam. A program hatékonyságának alátámasztása érdekében felkértem a ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kara Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézetének kutatóit, hogy végezzenek pszichológiai és élettani felméréseket a gyakorlási időszak elején és végén. A projekt nagy szakmai sikereket és elismerést hozott. A kutatásból angol nyelvű szakmai cikk született, amelyet az egyik legrangosabb európai szaklap a Frontiers in Psychology elfogadott publikálásra, indiai anyaintézetünk ugyancsak egy cikk írására kért fel. A visszhangja a munkánknak nemzetközi lett. A projekt kapcsán együttműködési megállapodás született, amit az ELTE rektora és a Kaivalyadham Jógaintézet ügyvezető igazgatója írt alá közös oktatási, kutatási projektek indítására a két intézet, a két ország között. Ez példa nélküli a magyar jógaéletben.

Projekt címe: Egészséges életmód a rohanó világban

Kedvezményezett neve: Magyar Jóga Társaság Egyesület

Elnyert támogatás: 10 000 000 Ft

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Ülő életmód ártalmai

A projekt szükségességét megalapozta az a tény, hogy a gyermekek az iskolába kerülve, feltételezhetően a sok ülés hatására, már nagyon fiatal korban elkezdik elveszíteni azokat a képességeket, amelyekkel a gerincük egészsége érdekében fenn tudnák tartani a biomechanikailag helyes testtartást.

Helyes/helytelen testtartás

A helytelen testtartás később számtalan mozgásszervi és belgyógyászati betegség kialakulásához vezet, melyet mind a nemzetközi, mind a helyi (veszprémi) felmérések eredményei alátámasztanak. A projekt a családok, ezen belül is elsősorban a gyermekek, fiatalok non-

formális keretek közötti, élményeken alapuló tanítását, preventív szemléletű, egészségmegőrző életmódra nevelését tűzte ki célul. Rendkívül fontos a fiatal korosztály egészségtudatosságának felélesztése és megerősítése, a modern, ülő „kockuló”, és fogyasztáscentrikus életmód egészségromboló hatásainak kiküszöbölése érdekében.

Projekt címe: MozgásCoolTúra családi egészségmegőrző program

Kedvezményezett neve: Polinia Bt.

Elnyert támogatás: 7 500 000 Ft

Török Ágnes szakmai vezető, Polinia Bt.

Nagyon jólesett, hogy családi egészségmegőrző programunknak pozitív visszhangja volt. Több szülő jelezte nekünk szóban és írásban is, hogy mennyire jól érezték magukat velünk a gyerekek, és ők maguk is. Hisszük, hogy az ismeretterjesztő előadások, családi túrák, táborok során sok hasznos egészségmegőrző információval, tapasztalattal tudtuk gazdagítani a résztvevőket. Sikerként könyveljük el, hogy a programjainkon résztvevők nemcsak élményekben, tudásban és tapasztalatokkal gyarapodtak, de mindenki egészséges maradt, minden programunk rendben lezajlott ebből a szempontból is. A legnehezebb feladat a COVID helyzet miatt szakmailag a résztvevők bevonása, pénzügyileg pedig a likviditás megőrzése volt, de nagy büszkeséggel tölt el, hogy a COVID-helyzet ellenére sikerült túlteljesítenünk az eredetileg vállalt monitoring mutatókat.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Testkarbantartás

Kifejezetten nem versenyszerű, de rendszeres és örömteli, közösségben űzhető mozgáslehetőségeket gyakorolhattak a veszprémiek nordic walking edzések, gyalogtúrák, preventív gerinctréning foglalkozások formájában. Az életmódváltó program a preventív szemlélet népszerűsítését, azaz a lakosok sport- és mozgáskultúrájának fejlesztését, az egészséges mozgásformák rendszeres szokássá alakulásának ösztönzését (napi testkarbantartási rutin megtanítása), valamint általa a meglévő közösségek összekapcsolódási lehetőségeinek megteremtését célozta meg. Tevékenységét ismeretterjesztő előadássorozatok (pl: ülő életmód ártalmainak csökkentési lehetőségei) meghirdetésével, valamint állapotfelméréssel egészítette ki.

Köműves Tamás projektvezető, Mozdulat és képelet Kft.

Életem elmúlt évtizedei során autentikus tapasztalatokat szereztem az ülő munka okozta életmód/életvitel romboló hatásairól. Emiatt a szabadidősport, illetve az alternatív humán egészségügy irányába képeztem át/tovább magamat. A tanultak és a saját utamon megélt hatékony módszercsokorra álltak össze, amit mások számára is hozzáférhetővé gondoltam tenni. A projektnek köszönhetően egy teljes ívű irodai életmódváltó programot (szakmai programok, módszertan, eszközrendszer, kiadványok) dolgoztunk ki. A megvalósítás során megerősödött az a nézetem, hogy az életmódváltás útján nagyon nehezen tud a többség egyáltalán elindulni, még kevesebben a folyamatot végigcsinálni. A projekt elején többen fel is hívták a figyelmünket rá, hogy a magyar társadalom nem vevő egy ennyire átfogó programra, messze megelőzzük vele a hazai valóságot. A lakosság többsége valóban nem fogékony egy ilyen életmódváltó programra, de akiket sikerült a projektbe bevonnunk, azok több-kevesebb sikerrel elindultak a saját, aktív munkahelyre váltó útvonalon, így egy magasabb életminőség megvalósításába fogtak a program során tanult felhasználásával! Ezt komoly eredménynek tartom.

Projekt címe: Mozogj jól! - életmódváltó program

Kedvezményezett neve: Mozdulat és Képelet Kft.

Elnyert támogatás: 10 000 000 Ft

AKADÁLYMENTESÍTÉS ELŐSEGÍTÉSE

Adatok egy helyen

A helyzetfeltáró munka során több terület vonatkozásában is felmerült, hogy a város lakói számára nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű, és főként rendezett-rendszerezett információ, adat a különböző veszprémi lehetőségeket illetően. Nem megfelelően, s nem azonos helyen biztosított a hozzáférés különböző típusú városi információkat illetően. Hiányzik a

Veszprém fejlődését átfogóan, illetve az egyes fejlesztési projektek, rendezvények céljain, eredményein keresztül bemutató kommunikációs platform, mely az egységes szemléletű informáláson túl alkalmas arra is, hogy erősítse a városimázszt, a helyi kötődést és büszkeséget. Az információk megszerzéséhez Veszprém város információs portáljához illeszkedő, tartalmával integritásban működő webes oldalt hoztak létre, melynek része volt az akadálymentességi felmérés is.

Több szálon futó fejlesztés

A pályázat három szálon futott. Egyfelől egy mobil eszközre optimalizált webes alkalmazás fejlesztése valósult meg, amely magában foglalta az akadálymentesség felmérését a városban és az adatok elhelyezését az applikációs programon. A második projekt a önkéntességre vonatkozó igények

---

dr. Temesvári Balázs, a VKSZ Zrt. vezérigazgatója

A „VKSZ” Zrt., Veszprém Megyei Jogú Várossal karöltve indította útjára a Városom Veszprém Mozgalmat, azzal a céllal, hogy keretet, iránymutatást adjon azon személyek, baráti társaságok, egyesületek és vállalkozások számára, akik alapvetően önkéntes alapon, saját jóindulatuk, tehetségük vagy munkájuk által kívánnak tenni Veszprémért, illetve a város épüléséért. Az Élhető Város projektje, rengeteg ponton kínált kapcsolódást céljaink felkarolására, így örömmel csatlakoztunk hozzá. A projekt nyújtotta támogatás segítségével sikerült előremozdítanunk a fiatalabb generáció önkéntes szerepvállalását, aktívan bevonnunk a mozgáskorlátozottak egyesületét, illetve saját szervezetünket, egy a napi rutinoktól eltérő tervezési és feladatvégzési struktúrában.

és lehetőségek felmérése, közzététele, koordinálása volt, továbbá a városi szintű iskolai közösségi szolgálat feltérképezése és annak beintegrálása a városi akciókba. Emellett önkéntes akciókat is szervezett a projektgazda, amelynek koordinálását a BABAKO Egyesület végezte. A harmadik támogatott tevékenység pedig a Városom Veszprém platform fejlesztése volt egy applikációval, amely első ütemében információt szolgáltat a lakosság részére a városi közszolgáltatásokkal kapcsolatban. A programozást a Pannon Egyetem végezte a VKSZ Zrt. munkatársainak közreműködésével.

Projekt címe: Városom Veszprém – önkéntesség, akadálymentesítés és informálás felsőfokon

Kedvezményezett neve: „VKSZ” Veszprémi Közüzemi Szolgáltató Zrt.

Elnyert támogatás: 12 500 000 Ft

KULTURÁLIS KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE

Kreativitás ösztönzése

A teljes program központi témája az elfogadás, a tolerancia, az énkép erősítése volt, amely már az előadások kiválasztásával, illetve a speciális

dráma/művészetpedagógiai módszerek alkalmazásával is megtörtént. A családok, gyermekek nyitottságának

növelése és művészeti ízlésének fejlesztése művészeti programokkal, értékőrző/teremtő foglalkozásokkal, közösségi rendezvények szervezésével, a kreativitás ösztönzése útján valósulhatott meg.

Hátránykompenzálás

Cél a hátránykompenzálás volt, az egyenlő esélyek nyújtása a különböző szociokulturális körülmények között nevelkedett tanulók számára. A programba bevont csoportok életkora és szociális háttere nagyon különböző volt, erre külön figyelmet fordított a fejlesztői munka. A kulisszák mögé tekintve a színházi működési mechanizmusok titkait is feltárták a gyerekeknek, hogy a művészeti intézményre, akár mint életpálya modellre tekintsenek, vagy magára a színházi formára gondoljanak úgy, mint egy önkifejezési módra.

Projekt címe: A város, mint otthon és óriási játszótér (Kulturális-művészeti kapacitások fejlesztése a Kabóca Bábszínházban)

Kedvezményezett neve: Kabóca Bábszínház

Elnyert támogatás: 15 000 000 Ft

Szántó Viktória projektvezető, Kabóca Bábszínház

Színházunk művészeti és szakmai vezetése boldogan zárta e támogatott programot, mert igazán eredményes időszakot jelentett számunkra. Már a projekt indulásakor meghirdettük a „Mit jelent neked az otthonod?” elnevezésű összművészeti pályázatot, melyre két év alatt sikerült összegyűjtenünk 1000 pályaművet a gyerekektől. Színházunk számára az egyik legkiemelkedőbb szakmai eredmény az a megszilárdult kapcsolati tőke, melyet a pedagógusokkal tudtunk kiépíteni. A 28. Kabóciádé Családi Fesztiválon Bunkerépítés címmel több száz résztvevő segítségével varázsoltuk a Kolostorok és kertek rendezvényteret egy meghitt és kuckós bunkerré – legaktívabb résztvevőink a gyerekeket segítő lelkes apukák voltak. 2021-ben mutattuk be Otthon című babaszínházi előadásunkat, amelyben a gyerekek saját rajzaikkal, verseikkel találkozhattak. Megható volt látni, ahogyan társalkotókká váltak az óvodás gyerekek egy színházművészeti munkában. A város, mint otthon és óriási játszótér interaktív kiállításunkon a teljes városi lakosság megcsodálhatta, hogy a veszprémi gyerekek mit is gondolnak valójában az otthonukról.

KULTURÁLIS KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE

Tehetséggondozás innovatív eszközökkel – kreatív alkotók

Veszprém városa évek óta a kultúra városaként, kreatív, élhető városként határozza meg magát. A projektben megjelentek a több évtizedes művészeti örökségek- pl. Auer Lipót életműve-, de

jelen voltak a kortárs alkotások, a tehetséggondozás legkorszerűbb, innovatív eszközei is. A projekt úgy támaszkodott a város művészeti hagyományaira, hogy kreatív eszközeivel a mai Veszprém fiataljainak tudásába, szokásrendszerébe építette, kiteljesítve ezzel a tehetséggondozás, személyiségfejlesztés lehetőségét.

Kreatív befogadók

Nemcsak a művészeti közösségekben dolgozó fiataloknak kínálták ezt a lehetőséget, hanem elsősorban a családokon keresztül a város valamennyi polgárának. A kreatív alkotó mellett

figyelmet fordítottak a kreatív befogadóra is, akinek nyitottsága, érzékenysége az alapja a város kulturális alapú városfejlesztési céljainak. A gyermekkorosztály, az alkotó közösségek, a hátrányos rétegek, a családok megszólítása, művészeti aktivitásuk erősítése mind hozzájárult a kreatív, élhető városhoz, polgárainak minőségi életviteléhez.

Projekt címe: Hang-Szín/zene-kép alkotás

Kedvezményezett neve: Művészetek Háza Veszprém Művelődési Ház és Kiállítóhely

Elnyert támogatás: 15 000 000 Ft

Horváth Viola szakértő, Művészetek Háza Veszprém

Meggyőződésem, hogy az iskolás korosztálynál nem lehet a művészeti közvetítést csak az iskolai közegben megvalósítani, hisz bizonyos feltételek nem adóttak (pl: infrastruktúra, humánkapacitás, idő). Viszont az egészséges, kreatív személyiségfejlesztés alapfeltétele a művészeti értékekkel való találkozás, eredményeinek és módszereinek használata. Veszprémben ezek az alapfeltételek adóttak egyes intézményeknél és szakembereknél, komplexen való kezelésükre mégis ritkán van példa. Ennek a lehetőségét tudta a projekt biztosítani, összművészeti rendezvények, újszerű vizuális módszerek alkalmazása, hátrányos helyzetű gyermekeknek szervezett koncertek, a város gyermek zenei együtteseinek képzése útján. A Kokas-pedagógia pedig nagyszerű segítséget nyújtott az óvodás korosztály kreatívfejlesztésében. Az, hogy a covid járvány által teremtett körülmények között mégis hatékony lehetett a projekt, a legnagyobb eredmény, ami a projektgazda intézmény munkatársainak és a közreműködő szakemberek rugalmasságának, felkészültségének köszönhető.

KULTURÁLIS KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE

Zenei tudásbővítés

Veszprém Város Vegyeskara azon kívül, hogy saját kóruscsaládja szakmai és közösségi összetartozásának erősítését célozta meg a projekt által, fő célkitűzéseként Veszprém lakosainak a kultúrához való hozzáféréseinek elősegítését határozta meg, kreativitásfejlesztés az iskolai korosztályban, művészeti ismeretterjesztés, a veszprémi identitás erősítése a város hagyományos zenei értékeinek interaktív bemutatásán keresztül.

Fiatal generációk

A Vegyeskar évtizedes zenei múltja a város zenei örökségének legfőbb letéteményese. Hagyományos tevékenysége mellett a projektben megjelentek a fiatal generációk identitás erősítő kezdeményezései, a tehetséggondozás, a közösségi összetartozás kulturális alapú formáinak újításai is. A kórustalálkozók, zenei workshopok, ifjúsági koncertpódium, interaktív zenetörténeti előadások, zenei piknik nemcsak a város polgárainak zenei tudását bővítette, de árnyalta a befogadói érzékenységet is.

Bazsó Zsuzsanna projektkoordinátor, Veszprém Város Vegyeskara

Veszprém Város Vegyeskara 1956 óta van jelen a város kulturális életében, közösségi, szakmai beágyazottsága közismert. A CLLD projekt ezt a szakmaiságot, kapcsolatrendszert erősítette meg. Az együttműködők körét mind a műhelymunkák, mind pedig az egyedi rendezvények esetében erre a jól kiépített kapcsolatrendszerre, továbbá a hagyományok és a megfogalmazott célok mentén határoztuk meg. Ez a kapcsolati háló a kiváló szakemberektől, intézményektől a nagy szimfonikus zenekarig terjedt. A projekt legnagyobb eredményének a nagyrendezvények, edukációs programok (Pl:Dúdoló), a kórusmuzsikát népszerűsítő események, a közösségi programok lebonyolítását tartjuk, valamint az éneklő közösség szervezését az idősebb korosztálynak. Mégis talán a legbüszkébbek arra vagyunk, hogy egy amatőr alkotó közösség le tudott bonyolítani egy uniós projektet, ami szervezésben, önkéntességben és anyagi vállalásokban is kihívás volt számára. Nagyon komoly tapasztaltot jelentett, hogy a CLLD, mint szemlélet, a közösségi tervezés, mint elmélet és mint gyakorlat egy város, egy közösség életében miként működhet.

Projekt címe: A Zene Városa – a városlakók zenéje

Kedvezményezett neve: Veszprém Város Vegyeskara Egyesület

Elnyert támogatás: 15 000 000 Ft

KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

Fogadj örökbe!

A fák hasznos társaink, díszítik utcáinkat és tereinket, élhetővé teszik a várost. Lombjuk árnyat ad a nyári hőségben, koronájuk

megköti a port, és több száz élőlénynek adnak otthont. Fontos szerepük van a városi zajhatások csökkentésében is. A fák levelei oxigént állítanak elő, amely nélkül az ember létezni sem tudna. Fájukból használati tárgy, bútor és tűzifa készül, minden részük hasznos számunkra. A veszprémi faállomány ütemezett megújítása keretében minden évben több száz fát telepítenek a városban.

Sikeres rendezvények

A Csalán Egyesület már több ízben szervezett Veszprémben Fa-Örökbefogadási Program keretein belül faültetést, mely mindig nagy érdeklődéssel járt a helyi lakosság, közösségek köreiben. Ilyen módon 2002-2008 között közel 300 db facsemete került elültetésre,

Szalay Tímea, a „Fa-Örökbefogadási Program” projektmenedzsere, szakmai megvalósítója

Személyes felelősségemnek érzem Földünk állapotának, ezáltal létünk és élőhelyünk megőrzését. Különösen nagy a nyomás, hiszen egyre nagyobb a veszély a visszafordíthatatlan folyamatok bekövetkeztének. Szakirányú ismereteim, képzettségem és folyton frissen tartott ismeretanyagom mind-mind azt szolgálta, hogy mindent megtegyek közös otthonunk megőrzéséért, és erre hívjak másokat is, egyénileg és közösségi szinten egyaránt. Ezen szándék volt az alapja annak a konkrét cselekvésre módot adó programnak, melyben az éghajlatváltozás mérséklése érdekében fákat ültettünk, azok örökbefogadóival közösen. Ezáltal megérezhették a városlakók és közösségeik, hogy ők maguk is tudnak tenni a Föld megőrzéséért, konkrét lakóhelyük, Veszprém élhetőbbé tételében. Akadtak is örökbefogadók bőven akár egyéni szinten, akár közösségek, osztályok, családok jelentkezésével. A legmeglepőbb és örömtelibb eredmény talán az volt, amikor egy lakos a saját eszközeit mozgósította a településrész valamennyi fájának közös öntözésére. Együttműködőink így szélesebb körre terjedtek ki, mint az tervezhető lett volna, mely jelzi, hogy nem csak a fák kerültek elültetésre, de bennünk lakosokban is talán változik valami az összefogás terén.

melynek mind megvannak az örökbefogadók, gazdáik, akik figyelik, gondozzák őket. Jelen program ezen hagyományokat kívánta feléleszteni. Megvalósult három faültetési rendezvény a helyi közösségek bevonásával, ahol több mint száz fát ültettek el a résztvevők. Azontúl a kísérőprogramok környezettudatosságra és az éghajlatváltozás veszélyeire hívták fel szűkebb körük figyelmét.

Projekt címe: Fa-Örökbefogadási Program

Kedvezményezett neve: Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület

Elnyert támogatás: 12 500 000 Ft

KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG

Környezetbarát szemléletmód

A pályázat célkitűzése a környezetbarát szemléletmód kialakítása volt, melyet a környezeti fenntarthatóságra nevelés, illetve annak alapelveinek megismertetése és tudatosítása útján szándékozott elérni. Elsősorban a veszprémi köznevelésben érintett gyermekeket kívánta aktivizálni, érdeklődésüket felkelteni, a cselekvési minták, jó gyakorlatok elsajátításával; eszköz és lehetőség biztosításával az egyéni és közösségi fenntarthatósági kritériumok megvalósítására.

Köznevelés szereplőinek szánva

A projektelemek megszólították a köznevelés mindhárom színterét: óvodás, általános iskolás és középiskolás programokat, oktatási-nevelési tartalmakat biztosítottak korosztálynak megfelelő szinten. A projekt keretében szemléletformáló közösségi programok és felhívások, klímavédelmi diákkonferenciák szervezését; fotópályázat meghirdetését, nyomtatott és online kiadványok készítését valósította meg. A projektelemek összessége támogatta a hálózatosodást és a Zöld Koordinátori Hálózat működését, valamint a Zöld Óvoda és Ökoiskola (minden bevont intézmény) kritériumok teljesítését is.

Szűcs Attila elnök projektvezető, BABAKO

A Bakony-Balaton Környezetvédelmi Oktatóközpont Egyesület (BABAKO) szervezeti életére, működésére kiemelten pozitív hatással volt a CLLD pályázati konstrukció, mivel egyesületként ez volt az első nagy közösségi projektje. Elnökként rendkívül fontosnak tartottam a korábban jól működő Zöld Koordinátori Hálózatunk (50 fő pedagógus) megerősítését, honlapunk és köznevelési intézményi programjaink fejlesztését is. A projekt minden elemében sikereket hozott számomra – ez különösen a koronavírus-járvány okozta intézkedések okán figyelemreméltó, hiszen a megvalósítás helyszíne minden veszprémi óvoda és iskola volt. A célcsoportok bevonása a problémák ellenére jól sikerült, számomra legkedvesebbek: az óvodások körében megvalósított magaságyás és fűszerkert projektünk, az iskolák körében megszervezett Zöld Diákkonferenciák, valamint a középiskolákban megvalósított diákkonferenciák. Megismertünk más civil partnereket és azóta további együttműködési lehetőségekkel dolgozunk. A BABAKO a projektnek köszönhetően városi, kistérségi szinten a fenntarthatóság meghatározó civil szervezetévé válhatott.

Projekt címe: Környezettudatos magatartás és közösségi gondolkodás formálása a veszprémi köznevelésben

Kedvezményezett neve: Bakony-Balaton Környezetvédelmi Oktatóközpont Egyesület

Elnyert támogatás: 10 062 210 Ft

KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG

Szemléletformálás

A projekt a helyi kötődésű közösségek számára és közreműködésével biztosított olyan szemléletformálási lehetőséget, mely az éghajlatváltozás kihívásaihoz igazodva, komplex módon hatott a lakosságra, hosszú távon használható fenntarthatósági praktikákat nyújtva.

Szalay Tímea projektmenedzser, Csalán Egyesület

Személyes felelősségemnek érzem Földünk romlásának megállítását, létünk és élőhelyünk megőrzését. Szakirányú ismereteim, képzettségem és folyton frissen tartott ismeretanyagom mind-mind azt a belső, legfőbb motivációmát szolgálta, hogy mindent meg kell tennünk az földi élet összeomlása érdekében, és ehhez mozgósítanunk embertársainkat, közösségeinket. Ezen szándék vezérelt a program szakmai tartalmának összeállításában, a pályázat elkészítésében és megvalósításában. A tevékenységek az életmódváltás tényleges eszközei voltak a projektben. A hitelesség, és az ügy fontosságának súlya meglepően nagy nyitottságra, komoly érdeklődésre talált a lakosság, illetve együttműködőink körében is. Több partnerünk lett így a program során a tervezettnél, és gördülékeny az együttműködés. Visszajelzések és folyamatos érdeklődés jelezte, hogy itt nem egy múltó pillanatról volt szó a rendezvények alkalmával. A tanulmányutak például olyan nagy népszerűségnek örvendtek, hogy pillanatok alatt beteltek a keretek, és újabb források után kellett néznünk, hogy minél többen megismerkedhessenek az éghajlatbarát kertműveléssel.

Környezettudatosság

Ismeretterjesztő kirándulások, lelki túrák, tanulmányutak, helyi közösségi akciók, rendezvény-megjelenések, szakmai konferenciák valósultak meg, az éghajlatváltozás következményei

méréséklésének jegyében. Mindezek hatására összetartó közösségek alakultak, környezettudatos jó minták, cselekvések indulhattak meg elsőként a helyi közösségek, majd a város egész lakossága körében, mely minták komplexitásuk révén a környezettudatosság mellett az egészséges életmódhoz és környezethez is hozzájárulnak Veszprémben.

Projekt címe: Helyénvaló helyi

Kedvezményezett neve: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület

Elnyert támogatás: 10 000 000 Ft

KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG

Célcsoport: egyetemisták

MŰSZAKIAK ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI EGYESÜLETE
POF 154 16 H 8224 2024-0000/21. század és a fenntarthatóság
projekt kezdeti felhívás

A 21-ik század és a fenntarthatóság

címmel szervez, tanulmányíró versenyt

Várjuk alap, mester és PhD hallgatók jelentkezését!

A verseny célja, hogy lehetőség legyen arra, hogy az országszerte elhelyezkedő hallgatók, akik egyetemi levelezőségi tantervet követnek elismerésben a Fenntarthatóság Környezetvédelmi és Környezetvédelmi Helyi Kisebbségi Bizottság felhívására. A verseny egy írásbeli fordulóból áll. Az írásbeli forduló során a jelentkezők 5-15 oldalas pályamunkát nyújthatnak be. Többek között a következő témakörökre:

- Környezetvédelem a 21-ik században
- Fenntartható és tisztességes energia
- Fenntartható ipar és infrastruktúra
- Fenntartható városok és közösségek

A pályaművek leadási határideje: 2023. január 31. (órai fél év végre)
A pályaművek a www.egyetem.hu című oldalon érhetők el.

A pályaművek kiértékelését elvégzi:

Készítette: **A 21-ik század és a fenntarthatóság**
pályázat (2019-7.1.16-18-ESZA-0019-01009)

Saját felmérések eredményeire reagálva projektjével elsősorban az egyetemistákkal kívánta megismertetni a fenntartható fejlődés lehetőségeit, ugyanis tapasztalataik alapján elmondható, hogy míg a klímaváltozás okaival és következményeivel jobbra tisztában voltak a hallgatók, addig a mérsékléssel kapcsolatos feltételekről és lehetőségekről, a fenntartható fejlődésről rendkívül felületes tudással rendelkeztek. Emiatt fontosnak tartotta bevonni őket az aktív környezetvédelem folyamataiba, hiteles, korszerű tudás átadásával, jó gyakorlatok összegyűjtése és bemutatása útján; a 21. századi high-tech megoldásoktól az egyszerű, költséghatékony módszereikig bezárólag.

Előadások, kiadvány, adatbázis

A projekt keretében médiapályázat meghirdetését, tanulmányíró verseny szervezését, ismeretterjesztő előadássorozatok lebonyolítását, online kiadvány és adatbázis létrehozását valósította meg. A pályázat egyúttal szervesen segítette a 2023-as Európa Kulturális Fővárosa rendezvénysorozatra történő felkészülést.

Dr. Domokos Endre projektvezető, MOKE

Amikor több mint egy évtizede megbíztak a Műszakiak Országos Környezetvédelmi Egyesületének vezetésével az a cél vezérelt, hogy a környezetvédelem egyre súlyosabb problémáira – legalább – helyi szinten találjak megoldásokat, biztosítsam, hogy Veszprém városa élhető és szerethető maradjon. A CLLD pályázat kiváló lehetőséget biztosított e célok előmozdítására és a helyi közösség elérésére. A pályázat során olyan régen dédelgetett tervek valósultak meg, mint a nagy népszerűségű kisfilmsorozatunkat bemutató Youtube-csatorna (<https://www.youtube.com/@moke-hu/videos>). Bár a COVID járvány csúcspontja a megvalósítás idejére esett, de így lehetőség volt kipróbálni a digitális technika adta lehetőségeket. Hiszem, hogy az elérésben tett vállalások jelentős túlteljesítése is az interneten történő megjelenésünknek köszönhető. A pályázat segítségével sikerült egy olyan csoportot (a Veszprémben tanuló egyetemistákat) megszólítani, akik eddig mind a helyi civil szervezetek, mind a helyi média látókörén kívül estek. A pályázattal elért fiatalok egy része jelenleg is aktívan részt vesz a helyi környezet védelmében, ami a legnagyobb sikere a pályázatnak.

Projekt címe: Fenntartható felsőoktatás, környezettudatos fiatal felnőttek a 21-ik században

Kedvezményezett neve: Műszakiak Országos Környezetvédelmi Egyesülete

Elnyert támogatás: 9 931 400 Ft

KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG

Szemléletformálás az ifjú városlakók körében

A projekt a veszprémi városlakók környezeti ismereteinek és tudatosságának (természeti és épített környezet, energetika, közlekedés stb.) erősítését, ezen keresztül pedig az egészséges környezet kialakítását és fenntartását célozta. A témakörben rendezvényeket, nyílt napokat szervezett, foglalkozásokat és ismeretterjesztő előadás-sorozatokat bonyolított, innovatív elemként a korábbiaktól eltérően nem csupán iskolások, hanem óvodások számára is. Tevékenységét szemléletformáló kiadványok tették teljessé. Pályázó a környezet-és az egészségkultúra erősítésével a közösségi élet fejlődését és a városlakók környezettudatosság iránti elköteleződését segítette elő.

Köller Tamás projektkoordinátor, VKSZ Zrt.

Személy szerint nagy örömmel töltött el, amikor azt láttam, hogy a környezetvédelemre és a szemléletformálásra irányuló új tudás elérésére tömegesen és aktívan mozgósítható a város diáksága és rajtuk keresztül családjaik is. Programjaink előkészítésébe tett pozitív energiáinkat a célcsoport is megérezhette, így – túl a záráson – kijelenthető, hogy a célcsoportok bevonása várakozásainkon felül alakult. Szemléletformálási akcióink komolyabb fókuszot kaptak és aktívabb érintetti kapcsolódást. Együttműködő partnereinkkel, meglévő és további szinergiákat azonosítottunk, amely inspirációt adott az elkövetkező idő tervezésébe. Összességében elmondható, hogy a projekt során – legtöbbször – a szokásosnál is nagyobb nyitottságot tapasztaltam az érintettek részéről, amelyet a projekt egyik legnagyobb erényeként értékelek.

Projekt címe: Környezettudatossági szemléletformálás Veszprémben

Kedvezményezett neve: „VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zrt.

Elnyert támogatás: 9 925 250 Ft

CSALÁD

Komplex programsorozat

Az „Élmény, közösség, tudás” projekt egy kreatív ötletekből, illetve látogatói észrevételek és igények nyomán született színes, sokrétű, komplex programsorozatot foglalt magába. A családnak, mint a társadalom legkisebb, de egyben legfontosabb alapegységének kiemelten fontos szerepet tulajdonított a társadalmi viszonyok újratermelésében, megérintve és összekovácsolva a család minden rétegét.

Családi élet problémái

A projektben foglalt programkínálat új nézőpontból közelített az alapvető értékek közvetítéséhez, a kultúra, a hagyományok, az ismeretterjesztés eszközein keresztül; előadások, foglalkozások, workshopok, kerekasztal beszélgetések útján. A családra fókuszálva, a legkisebbektől a „szépkorúakig” nyújtott ismereteket, érzékenyített a családi élet problémáira való válaszok megtalálásában, segítő kezet nyújtott az egészséges életmód kialakításához, a családon belüli kommunikáció erősítéséhez, az egymásra figyelés, az összetartozás és a szeretet megerősítéséhez.

Rébay Anett szakmai vezető, AGÓRA

Intézményünk arra törekszik, hogy a városlakók érdekében meghatározó és iránymutató szerepet töltsön be a kulturális életben. Tevékenységünkkel részt veszünk a város lakossága művelődésének szervezésében, a művelődési és szórakozási igények felkeltésében, befolyásolásában és kielégítésében, az egyetemes és a helyi kulturális értékek közzétételében, a civil társadalom önszerveződő közösségeinek segítségével. Mindennek magasszintű és megújuló képviselőit remek lehetőséget biztosított a CLLD projekt. Nagy eredménynek tekintjük, hogy lehetőségünk nyílt hangsúlyt fektetni a szülők és a leendő szülők edukálására. Nagyszerű élmény volt látni rendezvényeinken a sok mosolygós arcot, az együtt alkotás/tevékenykedés örömét. Ezek az élmények nem számszerűsíthetők, ahogy az átadott ismeretanyag beépülése az adott egyén gondolkodásába sem. Azonban visszajelzésekből, a sok köszönetből úgy érezzük, hogy sikerült elérni a céljainkat.

Projekt címe: „Élmény, közösség, tudás” családi programok az Agórával

Kedvezményezett neve: Agóra Veszprém Kulturális Központ

Elnyert támogatás: 20 000 000 Ft

CSALÁD

Kreativitás ösztönzése

A projekt elsődleges célkitűzése a családok mentális jólétének támogatása volt, hozzájárulva ezzel a városban lakók egészségesebb és sikeresebb életvezetéséhez, illetve az izoláltan működő csoportok

összekovácsolódásához. Az intézmény preventív jellegű programokat szervezett, melyekkel a szociális szféra tevékenységeinek hiányosságait igyekezett pótolni.

Hátránykompenzálás

A projekt keretében megvalósult rendezvények, foglalkozások, találkozók (szülői csoportok, hálózatosodást segítő tréning stb.) elősegítették a közösségi élet fejlődését, pozitív hatással bírtak a hasonló élethelyzetben

lévőkre, valamint ösztönözték a generációk közötti együttműködést. Programelemeik célzottan a veszprémi önazonosság erősítéséhez, az identitástudat és a szociális készségek fejlődéséhez járultak hozzá, interaktív és indirekt megközelítési módokon.

Projekt címe: Együtt Veszprémben

Kedvezményezett neve: Veszprémi Családsegítő és Gyermejjóléti Integrált Intézmény

Elnyert támogatás: 15 000 000 Ft

Horváthné Kecskés Diána projektmenedzser, Veszprémi Családsegítő és Gyermejjóléti Integrált Intézmény

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk, hogy projektünk lehetőséget adott arra, hogy prevenciós tevékenységünket még színesebbé tegyük, és elérjünk olyan közösségeket is, akikhez az alaptevékenységünk során kevésbé tudunk kapcsolódni. Egyik legsikeresebb programunk a nyugdíjasklubokat megszólító „Gurítsunk együtt!” - rendezvény volt. Az idősek örömmel vették ezt a lehetőséget, és a jövőben is várják a folytatást. Ehhez hasonló prevenciós program volt a „Nevelni barátsággal” szülőcsoport, vagy az eltérő fejlődési menetű gyermekek szüleinek szervezett edukációs foglalkozások. Mindezek megmutatták számunkra, hogy érdemes újabb kreatív ötletekkel próbálkozni, és nyitni az intézmény által gondozott családokon kívül más családok, társadalmi csoportok felé is, mert van befogadás, nyitottság az általunk kidolgozott programokra. Megmutathattuk, hogy minden veszprémi lakos számára elérhetőek vagyunk, és a rendelkezésre álló szakmai tapasztalatunkkal hozzájárulhatunk a közösségi programok tervezéséhez és megvalósításához, a közösségépítéshez.

A CLLD projektek számszerűsíthető eredményei, elért indikátorok

A veszprémi TOP CLLD program kultúra és-közösségfejlesztés fókuszú volt, mellyel az EU-s források tekintetében hiánypótló jelleggel fedte le a területet és adott teret a beruházásoknak, programoknak, valamint vissza nem térítendő forrást nyújtott a helyi szervezeteknek.

A projektgazdák adatszolgáltatása alapján Veszprém városában 8410 m2 közterület újult meg. Több mint 370 db program valósult meg, és valamivel több, mint 8300 fő vett részt a rendezvényeken összesen. A számok azt mutatják, hogy a lakosság 13,8 % vett részt valamely CLLD projekt keretei között szervezett rendezvényen, ami rendkívül jónak mondható.

A táblázat az indikátorok alakulását mutatja be.

	HKFS indikátor vállalása	Teljesült indikátor értékek
Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m2)	750	8410
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	70	378
Helyi értékekhez kapcsolódó programok, projektek, rendezvények, akciók száma (db)	15	123
Helyi támogatott programok, projektek résztvevőinek, látogatóinak száma (fő)	5000	8335
Egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programok, rendezvények, akciók száma (db)	10	192
Egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programokon, rendezvényeken, akciókban résztvevők száma (fő)	750	3936
Támogatott, közösségi célú projektet megvalósító helyi szervezetek száma (db)	20	28
Környezeti szemléletformálási programok, rendezvények, akciók száma (db)	10	81
Környezeti szemléletformálási programokon, rendezvényeken, akciókban részt vevők száma (fő)	750	3278